

ševní, které nutno proto pokládati za zaměstnání zakládající pensijní pojistnou povinnost. Při tom jest právně nerozhodné, že t. zv. třídič pro kontrolu, jakým byl J. T., pracuje pod dozorem vyššího kontrolujícího orgánu, t. zv. kontrolora, neboť tato skutečnost činnost třídičovu charakteru práce převážně duševní zbaviti nemůže. Nerozhodné jest také, že třídičskou práci vykonávají i muži řemeslu nevyučení a ženy, ježto nesejde na tom, kdo je vykonává, resp. vykonávati může, nýbrž jaké povahy jest práce třídičská.

Č. 11.249.

O b e c n í v o l b y: I. * Týž volič nemůže platně podepsati několik kandidátních listin (§ 20 odst. 2 vol. ř. v obcích). — II. * V legitimačním lístku jest uvéstí nejen počáteční, nýbrž i konečnou hodinu volby (§ 31 odst. 2 vol. ř. v obc.). — III. Podáním kandidátních listin u obecního notáře na Slov. je vyhověno předpisu § 20 vol. ř. v obcích. — IV. V § 38 vol. ř. ob. není nařízeno, aby »úřední« obálky, které mají býti při volbě dodány voličům, byly označeny jako úřední.

(Nález ze dne 30. dubna 1934 č. 8225.)

V ě c: František T. a spol. v L. proti zemskému úřadu v Bratislavě o volbu obecního zastupitelstva.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Proti volbám obecního zastupitelstva v L., provedeným dne 27. září 1931, podali st-lé námitky z 1. října 1931, v nichž uplatňovali:

1. Kandidátní listiny č. 2, 3, 4, 6 a 10 byly předloženy »státnímu notářskému úřadu«, což se přičítá § 20 odst. 1 ob. řádu vol., podle něhož měly býti předloženy u obecního úřadu, aniž co na věci mění, že notářský úřad, potvrdivší převzetí, dal osvědčení o tom podepsati též obecnímu starostovi. Lhůta § 20 cit. zák. je neprodlužitelná, a proto zvláště kandidátní listina č. 10, podaná až poslední den, t. j. v neděli dne 13. září 1931 o 1. hod., nedostala se včas k obecnímu úřadu.

2. Proti předpisu 2. odst. § 20 vol. řádu podepsali tíž voličové více kandidátních listin, takže po odečtení stejných podpisů nebylo by několik kandidátních listin mělo dostatečný počet podpisů. Jednotlivé podpisy se střídají na kandidátních listinách č. 1, 2, 4, 5, 6 a 8.

3. Na legitimačních lístcích nebo aspoň na většině jich byla uvedena jen počáteční hodina volby, nikoli též hodina konečná, což je tím vážnější, že při dřívějších volbách se vždy volilo do 16. hod., kdežto tentokrát jen do 15. hod., takže množství voličů přišlo k volbě opožděně.

4. Voličům nebyly dány úřední obálky, to jest obálky voličům dané nebyly jako úřední označeny, takže nelze kontrolovati, nebyla-li porušena čistota voleb.

5. Ve volební místnosti č. IV. nebylo připuštěno k volbě asi 10—12 voličů, kteří byli ve volebním seznamu zapsáni, poněvadž volební komise si nesprávně vyložila škrtnutí voliče v rubrice »oprávněnost k volbě pro okres, zemi a senát«. Asi polovice těchto voličů byla sice povolána zpět, zbytek však nepřišel, takže při číselných diferencích (u kandidátní

listiny č. 5 tři hlasy, u kandidátní listiny č. 7 dva hlasy) mohlo mít toto odnětí volebního práva vliv na výsledek voleb.

6. Konečně byla porušena svoboda a čistota voleb tím, že komunistická strana v předvečer voleb a ráno v den voleb rozšiřovala nepovolené letáky, jimiž šířila nepravdivé zprávy o dosavadních obecních funkcionářích a také o vrchnostenském úřadě, a provedla tak nemravný nátlak na voliče v době, kdy pomluvy nebylo možno uvést na pravou míru. Obsahem letáku byly kromě soukromých urážek spáchány i jiné trestné činy, zejména dle zákona na ochranu republiky.

Tyto námitky předložil starosta města L. podáním ze 7. října 1931, připojiv k nim své vyjádření.

Nař. rozhodnutím zamítl zem. úřad v Bratislavě tyto námitky z těchto důvodů:

»ad 1. Převzetí všech kandidátních listin je potvrzeno obecním starostou a i když byly kandidátní listiny podány u státního obecního notáře města L., nepřičí se to ani obecnímu volebnímu řádu ani v platnosti ponechaným ustanovením zák. čl. XXII:1886, která jsou platná na Slov., jakož i § 9 zák. č. 211/1920 Sb. Taktéž kancelářský pořádek pro obec a obecní obvodní notáře, nař. uh. ministra vnitra č. 126.000/B. M. 1902 v § 1 ustanovuje, že notář vykonává i všechny písemné práce v obecním životě se vyskytující. Toto ustanovení je vzhledem na § 9 zák. č. 211/1920 Sb. v platnosti ponecháno, následkem čehož byli notář obce L. a obecní úředníci, v jeho úřadovně zaměstnaní, oprávněni a také povinni přijati u nich odevzdané kandidátní listiny, a tak všechny odevzdané kandidátní listiny za správně podané musí se považovat.

ad 2. Volební řád nikde neustanovuje, že by jednotlivé podpisy voličů nemohly se opakovat na různých kandidátních listinách a že by volič nemohl se také na více kandidátních listinách podepsati; ustanovení 2. odst. § 23 vol. řádu se vztahuje jen na to, kolik voličů má podepsat kandidátní listiny v jednotlivých obcích.

ad 3. § 31 vol. řádu imperativně a výslovně nepřikazuje, aby v legitimačních lístkách byla označena konečná hodina volby, naproti tomu prikazuje to imperativně § 30 vol. ř., aby veřejnou vyhláškou vyhlásil starosta den počáteční a konečnou hodinu volby, což se v tomto případě vyhláškou obecního úřadu v L. ze 17. září 1931 také stalo; tím se tedy obecnstvu obecním volebním řádem předepsanou cestou dalo na vědomí také to, kdy končí volba.

ad 4. Volební řád nikde neustanovuje, že by úřední obálky, dodané obcí podle § 38 vol. řádu měly být opatřeny zvláštním označením, úřední charakter je dán tím, že je dodává obec na svůj účet; st-lé nedokázali, že by se byly upotřebily při volbě obálky, které nebyly téže velikosti, jakosti a barvy a že by byly měly nějaké odlišné znamení.

ad 5. Námitka, že volební komise v místnosti č. IV. (ústav slepců) nepřipustila k volbě asi 10—12 voličů, kteří byli zapsáni v stálých voličských seznamech, neodpovídá skutečnosti, poněvadž ti voliči, kteří omylným výkladem volební komise nebyli na začátku připuštěni k volbě, podle zprávy obecního notáře z 8. října 1931 odvodili dodatečně, jinak st-lé konkrétně ani neudávají, s kterými voliči se to stalo.

ad 6. Námitka, že komunistická strana v předvečer voleb a ráno v den volby rozšiřovala nepovolené letáky, které by byly činily nátlak na voliče, neodpovídá skutečnosti, poněvadž podle zprávy okresního úřadu rozšiřování letáků »Koho volíme«, bylo okr. úřadem v Levoči povoleno, a jiné nepovolené letáky byly zabaveny.

Poněvadž zemský úřad nenachází v námitkách vytknutí, resp. dokázání takových vad řízení, které by byly působily na konečný výsledek volby, muselo být rozhodnuto, jak shora uvedeno.«

O stížnosti uvažil nss: — — —

Ad 1. Podle § 20 ob. řádu vol. mají býti kandidátní listiny nejpozději čtrnáctý den přede dnem volby do 12. hodiny polední předloženy obecnímu úřadu. V přítomném sporu byly kandidátní listiny č. 2, 3, 4, 6 a 10, jak jest mezi stranami nesporno, předloženy v uvedené lhůtě u obecního notáře města L. Na sporu jest toliko otázka, zda tímto předložením u obecního notáře bylo vyhověno příkazu cit. § 20, nařizujícímu předložit je u obecního úřadu.

Stížnost má za to, že nikoliv, dovozujíc proti opačnému stanovisku nař. rozhodnutí, že v otázce, kde jest podati kandidátní listiny, platí výlučně § 20 ob. řádu vol., nikoli ustanovení zák. čl. XXII:1886, tím méně nař. býv. uh. min. vnitra č. 126.000 z r. 1902, a dokládajíc, že nesvěřil-li § 20 vol. řádu přijetí kandidátních listin obecním notářům, nemohl tuto působnost na ně přenést ani § 9 zák. č. 211/20 Sb. Nebyla-li část kandidátních listin včas podána u obecního starosty, nemohla býti tato vada zhojena tím, že je starosta dodatečně podepsal.

Stížnosti nebylo možno přisvědčiti. Stížnost se předem mýlí potud, pokud si obsah nař. rozhodnutí, jak jest to patrno z jejích námitek, vykládá v ten smysl, jakoby žal. úřad nehleděl vůbec k ustanovení § 20 ob. řádu vol., máje za to, že otázka, kde jest platně podávati kandidátní listiny, jest normována v předpisech, na něž žalovaný úřad poukázal. Takového stanoviska z nař. rozhodnutí nelze vyčísti, neboť i žal. úřad vycházel z názoru, že platí tu ustanovení § 20 vol. řádu, podle něhož jest kandidátní listiny předložiti u obecního úřadu, vyslovil však, že vzhledem k obsahu norem, na něž v nař. rozhodnutí poukázal, jest předložení kandidátních listin u obecního notáře předložením právě u obecního úřadu, jak to cit. § 20 vol. řádu nařizuje.

Tento závěr žal. úřadu jest pak po právu. Stanoví totiž § 9 zák. z 22. března 1920 č. 211 Sb., že obecní a obvodní notáři ustanovení podle tohoto zák. (a o takového notáře jde zřejmě v této věci) obstarávají, pokud tento zákon neustanovuje jinak, úřední působnost, která podle platných uherských zákonů přísluší dosavadním obecním a obvodním notářům. Podle § 1 nař. uh. min. vnitra č. 126.000 z r. 1902 obstarávali (obecní a obvodní) notáři agendu obce jak v samostatném, tak i přeneseném oboru působnosti. K této agendě náleží pak podle § 3 téhož nař. zejména též agenda podatelny, t. j. přijímání podání došlých na obec přímo od stran. V této příčině neustanovil zákon č. 211/1920 Sb. jinak, a obstarávají proto i za jeho účinnosti obecní a obvodní notáři podle něho ustanovení agendu obecní podatelny. Dlužno proto za platnosti zák. č. 211/1920 Sb. uznati, že podání, jež má býti učiněno u obce (obecního úřadu) v zemi Slovenské, jest platně podáno tenkrát, bylo-li podáno

u obecního nebo obvodního notáře. Byly-li proto kandidátní listiny, jež stížnost označuje, podány u obecního notáře města L., byly podány u obecního úřadu tohoto města, a nepochybil proto žal. úřad, jestliže námitku st-lů, že předložením oněch kandidátních listin u obecního notáře nebylo vyhověno předpisu § 20 vol. řádu, jako bezdůvodnou zamítl.

Ad. 4. Jako vadu volebního řízení vytkly námitky skutečnost, že obálky, vydávané volební komisí voličům k hlasování, nebyly označeny jako úřední, a tvrdily, že tento nedostatek mohl mít vliv na výsledek volby. Žal. úřad, ponechávaje stranou otázku možného vlivu na výsledek volby, neuznal vytknutou skutečnost za vadu volebního řízení.

Učinil tak právem. V § 38 vol. řádu jest stanoveno, že komise vydá voliči úřední obálku, že všechny obálky mají býti stejné velikosti, jakosti a barvy a nesmějí míti odlišného znamení a dodá je obec na svůj vrub. Stanově takto, že komise vydá voliči úřední obálky, nenařizuje zákon, že tyto obálky musí býti jako úřední označeny. Úředními jsou tyto obálky již tím, že jsou dány voliči komisí, byvše k tomuto cíli na vrub obce zvláště opatřeny. Smysl tohoto opatření cílí pak k tomu, aby se všem voličům dostalo obálek stejné velikosti, jakosti a barvy a bez zvláštního označení, tak aby voličům byla zaručena tajnost a svoboda volby. K tomuto cíli však není třeba, aby obálky byly jako úřední zvláště označeny, a nelze proto v nedostatku takového označení spatřovati poklesek proti ustanovení cit. § 38 vol. řádu.

Ad 5. — — — —

Ad 6. — — — —

Ad 2. Námitku, že kandidátní listiny č. 1, 2, 4, 5, 6 a 8 podepsali tiž voličové, takže po odečtení stejných podpisů nebyly by měly tyto listiny dostatečný počet podpisů, zamítl žal. úřad z důvodu, že volební řád nestanoví, že by se jednotlivé podpisy voličů nemohly opakovati na různých kandidátních listinách a že ustanovením 2. odstavce § 20 vol. řádu jest určen jen počet podpisů na kandidátních listinách. — Tomuto názoru žal. úřadu právem vytýká stížnost nezákonnost.

Jest pravda, že volební řád, stanově v § 20 odst. 2, že kandidátní listina musí býti podepsána určitým počtem voličů, nemá výslovného předpisu, že týž volič smí podepsati pouze jednu kandidátní listinu. Leč z toho ještě neplyne, že volební řád dovoluje voliči podepsati více kandidátních listin s účinkem, aby podpis voliče, podepsavšího několik kandidátních listin, mohl býti pokládán za platný podpis do počtu vyžadovaného volebním řádem.

Jeť na snadě myšlenka, že volič spolupodepsavší jednu kandidátní listinu, zkonsumoval své právo předkládati voličstvu kandidátní listiny, jež rozmnoženy podle § 25 vol. ř., tvoří hlasovací lístky, jimiž se voličstvo rozhoduje pro tu neb onu volební skupinu. Tyto volební skupiny jsou při předkládání kandidátních listin representovány právě voliči, kteří kandidátní listinu podepsali, podáním kandidátní listiny nabývají pak určité právní subjektivity, a jest proto vyloučeno, aby různé kandidátní listiny byly předkládány týmiž voliči, aby tedy titíž voličové mohli tvořiti různé volební skupiny, jež pak ve volebním boji na sebe navzájem narážejí.

K jakému nemožnému důsledku vedl by názor zastávaný žal. úřadem, jest patrné z této praktické úvahy:

Podle § 21 č. 3 vol. ř. musí kandidátní listina obsahovati označení zmocněnce volební skupiny, t. j. osoby, která volební skupinu zastupuje, a jeho náhradníka. Pro případ, že tyto orgánové nejsou označeni, určuje uvedené ustanovení, že za zmocněnce považuje se první podepsaný volič, za náhradníka pak volič na druhém místě podepsaný. Kdyby též volič podepsal několik kandidátních listin vždy jako první a tyto kandidátní listiny neobsahovaly označení zmocněnce, stalo by se, že táž osoba byla by volebním zmocněncem několika volebních skupin a měla by je, jak se volební řád vyjadřuje, zastupovati, úkol zajisté absurdní při kollisi volebních skupin a kandidátních listin vzájemně spolu soupeřících.

Třeba tedy v § 20 volební řád zvláště nestanoví, že též volič smí podepsati pouze jednu kandidátní listinu, plyne přece z hořejších úvah zřejmě poznatek, že též volič několik kandidátních listin platně podepsati nemůže, že postup takový jest podle volebního řádu nepřípustný. Žal. úřad vycházel z názoru opačného, právně mylného, jest proto jeho rozhodnutí v tomto bodě nezákonné.

Ad 3. Vytýkanou skutečnost, že na některých legitimačních lístcích byla vyznačena jen počáteční, nikoli též konečná hodina volby, neuznal žal. úřad za vadu volebního řízení z důvodu, že ustanovení § 31 vol. řádu na rozdíl od § 30 nenařizuje, aby v legitimačních lístcích byla vyznačena konečná hodina volby. Ani s tímto názorem žal. úřadu nebylo možno souhlasiti.

V § 30 vol. řádu jest stanoveno, že nejméně 8. den před volbou vyhlásí starosta veřejnou vyhláškou den, počáteční i konečnou hodinu i místnost volby atd. V § 31 nařizuje pak volební řád doručiti voličům — v obcích s více než 1000 obyvateli — legitimační lístek a praví, že v legitimačním lístku má býti uvedeno: pořadové číslo seznamu voličského, jméno voliče, den, hodina a místnost volební atd. V tomto ustanovení nemluví se ovšem o konečné hodině volby, neurčuje se však ani, že by bylo uvést počáteční hodinu volby, stanoví se jen, že má býti označena »hodina« volební. Tím zjevně chtěl zákonodárce vyjádřiti, že v legitimačních lístcích má býti pro informaci voličů vyznačena doba trvání volby, k čemuž právě jest třeba určití nejen hodinu počáteční, nýbrž i hodinu konečnou, jak to jest pro volební vyhlášku stanoveno v § 30, jehož předpis měl zákonodárce při stylisaci § 31 zřejmě na mysli, jež však znovu plně opakovati nepokládal za potřebno. Opačný názor žal. úřadu není proto po právu a jest pak i v tomto bodě jeho rozhodnutí nezákonné.

Č. 11250.

V o j e n s k é v ě c i: * Příslušnost kárných výborů k odnětí hodnosti důstojnické podle § 7 vl. nař. č. 514/1920 Sb. pro poklesky, spáchané důstojníky bývalé rakousko-uherské armády v době, nežli se stali čl. vojenskými gázisty, nebyla ustanovením § 1 odst. 9 vl. nař. č. 203/1923 Sb. změněna.

(Nález ze dne 30. dubna 1934 č. 8765.)